Aktualizováno: 04.06.2026

5.4 OSPOD ȘI PROTECȚIA DREPTURILOR COPIILOR ÎN REPUBLICA CEHĂ

MŠ, ZŠ, SŠ

OSPOD este o abreviere pentru **Autoritatea (sau Departamentul) pentru protecția socială și juridică a copiilor** (1). E o instituție de stat, care asigură ca niciun copil să nu sufere psihologic și fizic și să se dezvolte într-un mod sănătos. OSPOD se implică activ în protecția copiilor identificați ca fiind în pericol. Printre ei sunt copiii, care și-au pierdut părinții sau ai căror părinți, din anumite motive, nu au posibilitatea de a-i îngriji în mod corespunzător(valabil și pentru minorii străini neînsoțiți); copiii ai căror părinți nu-și îndeplinesc obligațiile părintești prevăzute de lege; copiii aflați în îngrijire instituțională sau în centre de plasament; copiii care pot fi expuși riscului de violență, neglijare, abuz sau maltratare, sau care suferă de dependențe. OSPOD împreună cu consilierii de probațiune juvenilă se ocupă și de copiii care comit ei înșiși infracțiuni. OSPOD are în competența sa **toți copiii cu vârsta sub 18 ani de pe teritoriul Cehiei.** Sarcinile specifice sunt îndeplinite de OSPOD din cadrul **Autorității locale**, iar contactele pot fi găsite pe site-ul autorității locale. Dacă familia nu vorbește bine cehă, OSPOD ar trebui să să le ofere servicii gratuite de traducere.

La OSPOD ar trebui să se adreseze orice persoană, care suspectează că un copil ar fi în pericol. Dacă observați semne repetate de violență sau dacă un copil este neglijat, înfometat, murdar sau traumatizat pentru o perioadă lungă de timp, este cazul să raportați acest lucru la OSPOD. În special în cazul încălcărilor grave ale drepturilor copilului, cum ar fi abuzul și maltratarea, este chiar o obligație de a raporta, astfel cei care au aflat despre astfel de fapte grave și nu contactează OSPOD-ul și poliția încalcă ei înșiși legea. Școala este obligată să raporteze la OSPOD dacă un copil are un număr mare de absențe nemotivate și suspectă neglijarea obligațiunii părinților de a asigura frecventarea școlii. Raportarea la OSPOD se poate face și în mod anonim și poate fi făcută chiar de către copii.

OSPOD este obligat să investigheze orice raport privind un posibil pericol pentru copil. Poate intervieva părinții, școala și copilul și efectuează o investigație la domiciliu, în principal pentru a verifica normele de de igienă de bază și dacă copilul are un loc unde să doarmă și să învețe. OSPOD începe cooperarea cu reprezentanții legali și apoi monitorizează situația copilului în mod continuu. Lucrătorii au dreptul de a vorbi cu copilul în particular, fără prezența părinților.

OSPOD poate recomanda reprezentanților legali să apeleze la serviciile altor profesioniști. Spre exemlu terapeut, medic și alți specialiști (de exemplu, psiholog pentru copii etc.), servicii de activare socială pentru familiile cu copii sau activități de petrecere a timpului liber. În cazurile relevante, OSPOD poate ordona folosirea acestor servicii de către reprezentanții legali. OSPOD, în cooperare cu părinții și, dacă e necesar, cu alți actori, elaborează un plan de protecție a copilului și evaluează periodic punerea în aplicare a acestuia. La fel, prin intermediul rapoartelor solicitate de OSPOD de la persoanele și organizațiile care lucrează cu copilul. Cu excepția unor cazuri specifice, reprezentanții legali au dreptul de a vedea dosarele de caz de la OSPOD.

Părinții au obligația de a coopera cu OSPOD și de a participa corespunzător și la timp la ședințele cu OSPOD, cu reprezentanții școlii sau cu alți profesioniști. În cazuri extreme, atunci când copilul se află în pericol imediat sau când toate celelalte mijloace și măsuri convenite au eșuat, OSPOD poate depune o cerere de separare a copilului de familie – imediat – prin intermediul unei „măsuri urgente de judecată“. În continuare, situația copilului este examinată de instanță, care poate decide să separe copilul de familie pentru o perioadă mai lungă de timp. O astfel de decizie a instanței este apoi revizuită periodic și, între timp, OSPOD continuă să colaboreze activ cu părinții, dacă este posibil, pentru a se asigura că sunt îndeplinite condițiile pentru întoarcerea copilului în familie.

Rolul OSPOD este, în primul rând, de a soluționa situația nefavorabilă a copilului și a familiei sale și de a ajuta reprezentanții legali să asigure condițiile necesare pentru siguranța și bunăstarea copilului, pentru dezvoltarea și educația sănătoasă. Poate contribui la îmbunătățirea comunicării dintre părinți și școală. Dacă problemele copilului provin dintr-o situație financiară sau locativă nesatisfăcătoare, poate ajuta la soluționarea lor și poate ajuta părinții să obțină fonduri pentru locuință, hrană, rechizite școlare, poate găsi o locuință adecvată sau servicii pentru îmbunătățirea comunicării deficitare și a relațiilor familiale. Prin urmare, OSPOD ar trebui, prin natura sa, să fie în primul rând o instituție de ajutor pentru a îmbunătăți situația copilului și comunicarea în cadrul familiei.

Notă de subsol:
(1) Legea de bază în temeiul căreia funcționează OSPOD este Legea privind protecția socială și juridică a copiilor. (359/1999 Sb.)